

Bilag 6

13.07.2012

Udviklingsplan Nørrebro (TMF 129)

Nørrebros attraktion som sprudlende og mangfoldig er truet af utryghed, fravalg af folkeskolen og massive boligsociale udfordringer. Åbning af de almene boligbebyggelser, forbindelser på tværs og stærke lokale folkeskoler kan være med til at sikre kvarterets sammenhængskraft. Nørrebro skal være et levende, trygt og sammenhængende kvarter.

Sagsbehandler

Sara Katrine Nissen

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandl et	Nej
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandli ng	Ja

Baggrund

Nørrebro er et af Københavns seks udsatte byområder. Området skal løftes socialt og fysisk så det samlet set kommer på niveau med det øvrige København.

Nørrebro er et kontrastfyldte byområder, som har alt, hvad et godt og spændende byområde skal have. Det tiltrækker mange unge tilflyttere og medvirke til at holde på mange børnefamilier. Det kontrastfyldte rummer dog også meget konkrete udfordringer både fysisk og socialt.

Nørrebro rummer fire af Københavns ti såkaldte særligt udsatte boligområder, som har en overvægt af beboere med store sociale udfordringer. Nørrebro har den laveste søgning til den lokale folkeskole. Kun 58 % af områdets børn har folkeskolen som det primære valg, hvilket kan have en selvforstærkende effekt som fører til flere fravalg. Det har en betydning for kvarterets sammenhængskraft.

Fysisk er ydre Nørrebro er præget af fysiske barrierer mellem almene boligområder og den omkringliggende by og få forbindelser på tværs til Frederiksberg og Bispebjerg. Det giver byområdet en "bagside" og forstærker de udsatte boligområders isolation. Endelig kæmper området med betydelige trygheds- og kriminalitetsudfordringer. Beboerne på Nørrebro er udsat for mere kriminalitet end Københavnerne generelt, og både Indre og Ydre Nørrebro er under en

vis indflydelse af bandemiljøet, hvilket blandt andet medfører problemer med stofsalg og skudepisoder

På den baggrund har Udviklingsplanen indkredset følgende indsatsområder;

Et levende og sammenhængende Nørrebro Nørrebro har en bagkant, der giver et yderområde, som både opleves uattraktivt og frakoblet den omkringliggende by

En stærk og samlende folkeskole Nørrebro skiller sig som bydel ud ved, at de lokale folkeskoler har den laveste søgning i hele København.

Trygt overalt på Nørrebro Indenfor de seneste år har Nørrebro oplevet flere voldsomme episoder. Kriminaliteten er høj hvad angår tyveri, hærværk og vold såvel som trusler om vold, hvilket alt sammen forøger oplevelsen af utryghed.

Lige mulighed for job En høj andel af beboere er i job og uddannelse, men der er en stor diversitet. I nogle områder er der brug for en særlig indsats for at beboerne kommer i beskæftigelse.

Indhold

➤ Nye forbindelser og byrum

- *Nordvestpassagen med forbindelser* 1) gennem Mjølnerparken og 2) til Aldersrogadekvarteret.
Den nye aktivitetspark på DSB-arealet, som indvies i efteråret 2012 ligger som et bindeled mellem de udsatte områder Mjølnerparken, Nordvestkvarteret og Aldersrogadekvarteret. Der er i dag dårlige forbindelser igennem aktivitetsparken. Hvis der skabes bedre forbindelser til parken, vil den tiltrække borgerne fra naboområderne og binde de forskellige kvarterer sammen. Det vil højne bylivet i parken, styrke trygheden og fremme den bymæssige integration mellem Nørrebro og Bispebjerg/Nordvest.
- *Cykel- og gangforbindelse i Vermundsgade.* Ydre Nørrebro er dårligt koblet sammen med Bispebjerg. En forlængelse af Vermundsgade mod nord med en cykel- og gangforbindelse og broforbindelse over DSB-arealet til Lersøstien og videre til Bispebjerg Hospital vil understøtte sammenhængen mellem ydre Nørrebro og Bispebjerg herunder en række uddannelsesinstitutioner samt Rigshospitalet og Bispebjerg Hospital. * Budgetønsket er også en del af Handlingsplan for Nørre Campus
- *En cykel- og gangforbindelse gennem den "lukkede" almene bebyggelse ved Lundtoftegade.* Bebyggelsen ligger som en kile mellem Ågade og Lundtoftegade. En ny forbindelse vil åbne

bebyggelsen op og bidrage til at koble den med udviklingsområdet under Bispeengbuen og det attraktive område omkring Stefansgade og Jægersborggade.

➤ **Ny områdefornyelse ”Rantzausgade”**

Indre Nørrebro er præget af nedslidte bygninger og af utryghed blandt andet grundet bandemiljøets virke i området. En områdefornyelse kan igangsætte en helhedsorienteret indsats i området, som kan generere investeringer og vende de fysiske og sociale udfordringer i en positiv retning. På baggrund af erfaringer fra andre områdefornyelser forventer forvaltningen, at kommunens investering i Rantzausgade kan generere ca. det dobbelte beløb via statslig og privat medfinansiering.

Forud for opstarten af Områdefornyelsen vil Center for Sikker By i samarbejde med Hotspot Indre Nørrebro, SSP og Københavns Politi udarbejde et forslag til en helhedsorienteret tryghedsplan for området i og omkring Folkets Park. Konflikter mellem forskellige grupperinger har fået en karakter, som skal håndteres her og nu. Planen følges op af Områdefornyelsen, når den igangsættes i 2013.

➤ **Udsatte byområder og tomter**

Flere steder er der problemer med ubebyggede grunde, som i en længere periode ligger tomme hen og ikke bliver vedligeholdt. Det inviterer til hærværk og sender et signal om, at kvarteret er nedslidt. Brugsretten til byggegrundene kunne efter aftale med ejer gives midlertidigt til beboer eller foreninger med henblik på at etablere midlertidige storbyhaver. Teknik- og Miljøforvaltningen skal udvikle en model for midlertidig overdragelse af byggegrunde i samarbejde med private grundejere.

➤ **Åbne Skolegårde**

Folkeskolen på Nørrebro bliver fravalgt af 32 % af skolesøgende. Hvis folkeskolen skal være det primære valg også på Nørrebro skal der arbejdes med synlighed og attraktivitet. Med inspiration fra Guldberg Skole skal skolegården på Blågård Skole åbnes op for lokalområdet. Lokalområdet får flere legefaciliteter og skolen bliver tydeligere i lokalbefolkningens bevidsthed allerede inden skolestart. Den lokale folkeskole bliver mere attraktiv og kan bidrage til måske at være et mere naturligt valg for familien.

➤ **Socialrådgivere på privat- og friskoler**

Nogle familier henvender sig ikke selv til Socialforvaltningen af sig selv. Derfor er det vigtigt, at Socialforvaltningen aktivt søger at opspore børn og familier i begyndende problemer. Ca. 25 % af de københavnske børn går i privat- eller friskole. For at sikre en tidlig opsporing af udsatte børn og unge, der går i privat- eller friskoler ønsker Socialforvaltningen at arbejde målrettet på at få socialrådgivere tilknyttet privat- og friskole.

➤ **Social indsats målrettet kvinder og deres familier i udsatte byområder**

Café Nora er et metodeudviklings initiativ under Socialforvaltningen, som har fokus på at styrke kvindernes forældreevne, kendskab til samfundet, deres danskundskaber og muligheder for beskæftigelse. Cafe Nora har opnået kontakt til en isoleret gruppe kvinder og styrket denne gruppes kompetencer på en række parametre, hvilket på sigt vil gavne kvindernes mulighed for beskæftigelse samt afhjælpe familiers vanskeligheder inden, det bliver en sag i Socialforvaltningen. Initiativet har vist gode resultater og ønskes på den baggrund fortsat.

➤ **Bemandet legeplads på DSB-Arealet**

Udsatte byområder er udfordret af en mindre grad af fysisk aktivitet blandt områdets beboere, børn og unge. Bemandede legepladser kan være et væsentligt bidrag til trygge og gode legemiljøer for børn i de udsatte byområder. For at skabe øget aktivitet og tryghed i områderne ønskes der etableret en ny bemandet legeplads på DSB- arealet.

➤ **Styrkelse af opsøgende bostøtte-indsatser**

I de udsatte byområder er der en koncentration af borgere med sociale vanskeligheder. Socialforvaltningen ønsker være aktive sparringspartnere for boligselskabernes ansatte for at tage hånd om de socialt udsatte borgeres problemer. Det vil mindske risikoen for, at problemerne udvikler sig, hvilket kan skabe utryghed og være til gene både for den enkelte borger og for byområdet.

De økonomiske konsekvenser

Tabel 1. Serviceudgifter

Socialrådgivere på privat- og friskoler	2013	2014	2015	2016
<i>Serviceudgifter:</i>				
1 fuldtidsstilling Nørrebro tilknyttes 4 skoler	490	490	490	490
Serviceudgifter i alt	490	490	490	490
Social indsats målrettet kvinder og deres familier	2013	2014	2015	2016
<i>Serviceudgifter:</i>				
2 ac'ere (fuldtidsstillinger)	1.000	1.000	1.000	1.000
Serviceudgifter i alt	1.000	1.000	1.000	1.000
Styrkelse af opsøgende bostøtte-indsatser	2013	2014	2015	2016
<i>Serviceudgifter:</i>				
- 1 støttekontaktpersoner til ”akutte henvendelser”	500	500	500	500
- yderligere 1	500	500	500	500

støttekontaktpersoner til øget intensiv bostøtte				
- ½ boligrådgivere til udvidelse af kontaktpersonordningen	250	250	250	250
Serviceudgifter i alt	1.250	1.250	1.250	1.250

Tabel 2. Anlægsudgifter og afledte serviceudgifter

Nye forbindelser og byrum	2013	2014	2015	2016	*
<i>Anlæg:</i>					
Nordvestpassage under banen og forbindelse gennem DSB-arealet og Mjølnerparken til Superkilen	1.700	30.500			1.700
Forbindelse til Aldersrogadekvarteret	1.000	9.000			1.000
Vermundsgade – Bispebjerg hospital	1.000	6.000	23.000		
Forbindelser ved Lundtoftegade	2.000				
Anlægsudgifter i alt	5.700	45.500	23.000		2.700
<i>Afledte serviceudgifter:</i>		750	750		
Afledte serviceudgifter i alt		750	750		
Områdefornyelse Rantzausgade	2013	2014	2015	2016	*
<i>Anlæg:</i>					
Folkets Park	3.000				3.000
Programudarbejdelse	500				
Byudvikling	6.166	6.666	6.668		
Anlægsudgifter i alt	9.666	6.666	6.668		3.000
Udsatte byområder og tomter	2013	2014	2015	2016	*
<i>Anlæg:</i>	750	1.750	1.750		
Anlægsudgifter i alt	750	1.750	1.750		
<i>Afledte serviceudgifter:</i>	250	250	250		
Afledte serviceudgifter i alt	250	250	250		
Åben Skolegård	2013	2014	2015	2016	
<i>Anlæg:</i>	7500	2500			
Rådgiver, UFO, og adm. KEjd og Buf	900	100			*

Anlægsudgifter i alt	8.400	2.600			
Bemandet legeplads på DSB-arealet	2013	2014	2015	2016	*
<i>Anlæg:</i>					
	5.000				
Anlægsudgifter i alt	5.000				
<i>Afledte serviceudgifter:</i>					
- Vedligehold og drift	500	500	500	500	
- Lønudgifter ¹	1.750	1.750	1.750	1.750	
Afledte serviceudgifter i alt	2.250	2.250	2.250	2.250	

Tidsangivelse

Tablet 3. Tidsangivelse for anlægsprojekt

Nye forbindelser og byrum	2013				2014				2015				2016			
	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv
- Forprojektering afsluttet			X													
- Udbud gennemført					X											
- Anlægsbevilling givet						X										
- Opførelse igangsat							X									
- Opførelse afsluttet									X							
- Facilitet ibrugtaget											X					
Områdefornyelse Rantzausgade	2013				2014				2015				2016			
	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv
- Programudarbejdelse	x															
- Forprojektering afsluttet					x											
- Udbud gennemført							x									
- Anlægsbevilling givet								x								
- Opførelse igangsat									x							
- Opførelse afsluttet												x				
- Facilitet ibrugtaget													x			
Udsatte byområder og tomter	2013				2014				2015				2016			
	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv
- Forprojektering afsluttet			x													
- Udbud gennemført				x												
- Anlægsbevilling givet					x											
- Opførelse igangsat						x										
- Opførelse afsluttet							x	x								
- Facilitet ibrugtaget										X						
Åben Skolegård	2013				2014				2015				2016			
	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv

¹. Lønudgifterne inkluderer samtlige årsværk, løntillæg til weekend – og aftenåbning.

- Forprojektering afsluttet		x															
- Udbud gennemført		x															
- Anlægsbevilling givet		x															
- Opførelse igangsat			x														
- Opførelse afsluttet						x											
- Facilitet ibrugtaget						x											
Bemandet legeplads på DSB-arealet	2013				2014				2015				2016				
	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	
- Forprojektering afsluttet	x																
- Udbud gennemført		x															
- Anlægsbevilling givet		x															
- Opførelse igangsat			x														
- Opførelse afsluttet				x													
- Facilitet ibrugtaget				x	x	x	x	x	x	X	x	x	x	x	x	x	x

Table 4. Timing of operational activity

Socialrådgivere på privat- og friskoler	2013				2014				2015				2016			
	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv
- Projekt igangsat																
- BR-bevilling givet																
- Projekt sat i fuld drift																
- Projekt afsluttet																
Bemandet legeplads på DSB-arealet	2013				2014				2015				2016			
	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv
- Projekt igangsat	X															
- BR-bevilling givet	X															
- Projekt sat i fuld drift		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
- Projekt afsluttet																X
Styrkelse af opsøgende bostøtte-indsatser	2013				2014				2015				2016			
	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv
- Projekt igangsat	X															
- BR-bevilling givet	X															
- Projekt sat i fuld drift		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
- Projekt afsluttet																

Bemandet legeplads på DSB-arealet (TMF 130)

En bemandet legeplads på DSB-arealet skal skabe trygge legemiljøer og bidrage til en øget sundhedstilstand i et udsat byområde

12. april 2012

Sagsbehandler
Thinne Rasmussen

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	Ja
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	Ja

Baggrund

Udsatte byområder er udfordret af en mindre grad af fysisk aktivitet blandt områdets beboere, børn og unge. Gode og udfordrende legepladser kan bidrage væsentligt til et højere aktivitetsniveau, og på den måde medvirke til at øge sundhedstilstanden for områdets børn.

Teknik- og Miljøforvaltningens erfaringer med bemandede legepladser i udsatte byområder er, at de ofte fungerer som områdets sociale mødested for kvarterets børn, unge og forældre. De bemandede legepladser er derudover et vigtigt bidrag til den generelle tryghedsfølelse i et udsat byområde. Tilstedeværelsen af et fast personale medvirker nemlig til færre konflikter og mindsker risikoen for hærværk, indbrud, brand mv.

Den nye aktivitetspark på DSB-arealet, som åbnes i efteråret 2012, ligger som et bindeled mellem de udsatte byområder Mjølnerparken, Nordvestkvarteret og Aldersrokvarteret. En bemandet legeplads netop her kan være et væsentligt bidrag til at skabe trygge og gode legemiljøer for børn i det udsatte byområde.

Indhold

Der er allerede gjort plads til en legeplads på det gamle DSB-areal mellem Tagensvej og Nørrebro Station. Teknik- og Miljøforvaltningen anbefaler, at legepladsen etableres som en bemandet legeplads for at skabe de bedste forudsætninger for trygge legemiljøer i et ellers hårdt og til tider utrygt område. Legepladsen etableres med dertilhørende faciliteter og der opstilles pavillonbygninger/lavenergibygning på legepladsen.

I opstartsfasen etableres legepladsen i Teknik- og Miljøforvaltningens regi, for at sikre erfaringsudveksling med bemandede legepladser i andre udsatte byområder. I slutningen af opstartsfasen kan andre relevante forvaltninger og helhedsplaner inddrages. Et samarbejde vil være med til at øge trygheden i bydelene, da de forskellige centre i

Teknik- og Miljøforvaltningen samt øvrige forvaltninger får mulighed for at målrette deres ekspertise og udveksle erfaringerne med og om de forskellige sociale grupper.

Der skal ansættes 2 pædagoger og 2 medhjælpere (4 årsværk i alt). En bemandede legeplads i et udsat byområde skal have 2 ansatte på arbejde ad gangen. Det er derfor vigtigt, at normeringen ikke kommer under 4 årsværk. Dertil hører, at man kan forvente et behov for udvidede åbningstider.

Anlægsudgifter dækker etablering af pavillon-bygning med fokus på energi og co2-besparelser.

De økonomiske konsekvenser

Table 1. Anlægsudgifter og afledte serviceudgifter

1.000 kr. – 2013 p/l	2013	2014	2015	2016	*
<i>Anlæg:</i>					*
Legeplads	5.000				5.000*
Anlægsudgifter i alt	5.000				5.000*
<i>Afledte serviceudgifter:</i>					
- Vedligehold og drift (energiudgifter, vedligehold, drift, rengøring, indkøb af diverse beskæftigelsesmaterialer mv)	500	500	500	500	
- Lønudgifter ²	1.750	1.750	1.750	1.750	
Afledte serviceudgifter i alt	2.250	2.250	2.250	2.250	

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2013 ønskes givet som anlægsbevilling ved budgetårets start.

Der er tale om en varig bevilling. Hvis budgettet reduceres vil der ikke være plads til at bemandede legepladsen.

Table 2. Tidsangivelse for anlægsprojekt

Anlægsaktivitet, tidsangivelse	2013				2014				2015				2016			
	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv
- Forprojektering afsluttet	x															
- Udbud gennemført		x														
- Anlægsbevilling givet		x														
- Opførelse igangsat			x													
- Opførelse afsluttet				x												
- Facilitet ibrugtaget				x												

Table 3. Tidsangivelse for driftsaktivitet

². Lønudgifterne inkluderer samtlige årsværk, løntillæg til weekend – og aftenåbning.

Driftsaktivitet, tidsangivelse	2013				2014				2015				2016			
	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv
- Projekt igangsat	X															
- BR-bevilling givet	X															
- Projekt sat i fuld drift		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
- Projekt afsluttet																X

Risikovurderinger i anlægs – og driftsprojektet

I forbindelse med anlæg, vurderes risikoen til at omfatte primært prisudvikling samt uforudsete faktorer.

I forbindelse med de afledte driftsudgifter vurderes risikofaktoren til at omfatte stigninger i lønbudgettet og forbrugsudgifter for eksempel vand, varme, el mv.

Flere forvaltninger/udvalg

Der forventes et samarbejde med andre forvaltninger og helhedsplaner på længere sigt, når legepladserne er blevet etableret.

Budgetnotat
Områdefornyelse Rantzausgade (TMF 131)

25.06.2012

Sagsbehandler
 Camilla Gøhler Ryberg

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	Nej
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	Ja

Baggrund

Rantzausgade og området omkring er del af et af Københavns 6 udsatte byområder. Området er fysisk nedslidt og der er en øget oplevelse af utryghed i forhold til resten af København. Med en helhedsorienteret indsats, der sætter fokus på forbedringer af byrum, beboernes ejerskab til området og en opgradering af boligernes standard, er det muligt at give området et løft mod en mere positiv udvikling.

Områdefornyelsen er et væsentligt redskab i realiseringen af Politik for Udsatte Byområder. Kommunen har gode erfaringer med, at områdefornyelser med et helhedsorienteret fokus, skaber god fysisk og social udvikling, også ud over den 6-årige projektperiode. Desuden har erfaringerne vist at den kommunale investering i områdefornyelser medfører yderligere investeringer fra både stat og kommune, samt op mod 25% yderligere finansiering fra puljer, private og fonde.

I Rantzausgadeområdet findes der i alt 305 lejligheder med installationsmangler (toilet, bad og central varme). Især bygningernes facader og gårdmiljøerne er nedslidte og som på resten af Nørrebro, er der en mangel på grønne arealer og rekreative områder. Dertil kommer, at området står over for en række sociale udfordringer bl.a. at området har den næst højeste ledighed i København og området har i flere år oplevet problemer med bl.a. bandekriminalitet, som har medført salg af stoffer og skudepisoder.

Inklusion og tryghed er særligt relevante fokusområder i forhold til Folkets Park og Blågården. Center for Sikker By og Hot Spot Indre Nørrebro ser ligeledes potentiale i, at områdefornyelsen bidrager med fysiske initiativer og sikrer forankring af arbejde med tryghedsproblematikkerne i området. I regi af Center for Sikker By og Hot Spot igangsættes en borgerinddragelsesproces, som bl.a. vil kortlægge borgernes ønsker til tryghedsskabende initiativer samt ønsker til fysiske ændringer i og omkring Folkets Park. Nærværende budgetnotat rummer således et ønske om 3. mio. kr. til at igangsætte de fysiske tryghedsskabende initiativer, som identificeres i denne proces, allerede i 2013.

Ved at afsætte 40 mio. kr. til en områdefornyelse kan kommunen ansøge staten om medfinansiering på 20 mio. kr. Herudover åbner områdefornyelse muligheden for at søge statens ekstraordinære ramme til bygningsfornyelse på 50 mio. kr. Der forventes ca. 25 mio. kr. Dette kan sikre en udbedring af installationsmangler og renovering af facader og gårde.

Kommunens investeringer i Rantzaugade forventes således at generere væsentlig statslig og privat medfinansiering. En områdefornyelse vil derfor gøre det muligt at igangsætte en omfattende helhedsorienterede indsats, som kan vende de fysiske og sociale udfordringer og skabe et tryggere og mere positivt indtryk af Indre Nørrebro.

Forventede mulige finansieringsforhold:

	Kommunale midler	Ministerielle midler	Forventede midler fra fonde og private (erfaringstal)
Områdefornyelses midler	40.000	20.000	15.000
Bygningsfornyelsesmidler	25.000	25.000	25.000

Indhold

Rantzaugadekvarteret er afgrænset af Jagtvej, Åboulevarden, Sørne og Nørrebrogade, og området ligger på den negative side af københavnergennemsnittet i forhold til kommunens 6 udvælgelsesparametre.³

³ små boliger (under 60 m²), boliger med installationsmangler (manglende bad og/eller toilet og/eller fjernvarme), 16-66 årige uden for arbejdsstyrken, beboere med lav bruttoindkomst, beboere med lav

Tryghed, inklusion og erhvervsfremme som fokusområder

Kommunen finder at særligt tryghed, inklusion og erhvervsfremme er relevante fokusområder. Med disse fokusområder ønsker kommunen at igangsætte en række indsatser:

- Byfornyelse af lejligheder og ejendomme med installationsmangler.
- Etablering af Grønne Gårdhaver med klimatilpasningstiltag f.eks. ved Rantzausgade og Kapelvej.
- Forøgelse af trygheden f.eks. ved hjælp af belysning samt generel fysisk opgradering. Den lokale dialog har peget på behovet for en indsats ved Folkets Park, Stengade, Griffenfeldsgade og Hans Tavsens Park.
- Lokal dialog og kommunikation så trygheden øges og der sikres ejerskab blandt beboerne til de offentlige rum.
- Opgradering af aktive grønne område i bydelen med mulighed for samvær og fysisk aktivitet f.eks. omkring Hans Tavsens Park eller Rantzausgade i forbindelse med åbningen af Ladegårdsåen.
- Facaderenovering, erhvervsstrategi samt evt. indførelse af stadepladser med henblik på at øge erhvervsaktiviteten i Griffenfeldsgade og Rantzausgade.
- Forbedring af byrummet ved Rantzausgade/Åboulevarden såfremt Ladegårdsåen genåbnes.

De økonomiske konsekvenser

Der ønskes 40 mio. kr. på kommunens budget i 2013. Midlerne er medfinansiering til den statslige områdefornyelsespulje og forventes at udløse 20 mio. kr. fra Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter.

Midlerne disponeres som følger:

- Fysiske tiltag (byrum og faciliteter) ca. 70 % af projektsummen.
- Kulturelle tiltag (arrangementer der skaber aktivt liv, sundhed og fællesskab) ca. 10 % af projektsummen
- Sociale tiltag (styrke tryghed i byens rum samt børn og unges fritidsliv) ca. 10 % af projektsummen.

---

eller ingen uddannelse, andelen af privat udlejede boliger og andelsboliger

- Aktiviteter der skaber erhvervsfremme i Rantzausgade og Griffenfeldsgade ca. 10% af projektsummen.

Tabel 1. Anlægsudgifter og afledte serviceudgifter

1.000 kr. – 2013 p/l	2013	2014	2015	2016-19	*
<i>Anlæg:</i>					
- Folkets Park	3.000*				3.000*
- Programudarbejdelse	500				500*
- Byudvikling	6.166	6.666	6.668	20.000	
Anlægsudgifter i alt	9.666	6.666	6.668	20.000	3.500*
Heraf til KEjd					
<i>Afledte serviceudgifter:</i>					
Afledte serviceudgifter i alt					

*3. Mio. kr. disponeres til at igangsætte fysiske tryghedsskabende initiativer i Folkets Park i 2013, baseret på borgerinddragelsesprocessen for øget tryghed på Indre Nørrebro.

Tabel 2. Tidsangivelse for anlægsprojekt

Anlægsaktivitet, Tidsangivelse	2013				2014				2015				2016			
	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv
- Programudarbejdelse	x															
- Forprojektering afsluttet					x											
- Udbud gennemført							x									
- Anlægsbevilling givet								x								
- Opførelse igangsat									x							
- Opførelse afsluttet																
- Facilitet ibrugtaget																

En områdefornyelse består af flere anlægsprojekter, som realiseres i løbet af de 6 år. Ovenstående skema omhandler derfor de første projekter som igangsættes.

Flere forvaltninger/udvalg

Midlerne håndteres af Teknik- og Miljøforvaltningen. Andre forvaltninger vil blive inddraget i de projekter, hvor det er relevant. Det er bl.a. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Økonomiforvaltningen.

Budgetnotat – udsatte byområder og tomter juli 2012 (TMF 132)
Etablering af midlertidige storbyhaver på tomter i udsatte byområder

07-08-2012

Sagsbehandler
 Lærke Knudsen

Baggrund

I udsatte byområder på både på ydre Nørrebro og Bispebjerg er der flere steder problemer med ubebyggede grunde, som i en længere periode ligger tomme hen. Grundene ligger ofte i tæt bebyggede områder og bliver i mange tilfælde hverken ryddet op eller vedligeholdt. Dette er til stor gene for borgerne i lokalområdet og sender et signal om, at kvarteret er nedslidt, utrygt og inviterer til ophobning af affald og hærværk.

Storbyhaver og andre grønne initiativer er med til at skabe et rigt og aktivt byliv og er i høj grad baseret på frivillighed og aktiv inddragelse af beboere i lokalområdet. De kan understøtte sociale fællesskaber, skabe større ejerskabsfølelse og engagement hos københavnere. Ved at gøre det mere attraktivt for borgerne at bruge de grønne områder mere og blive længere, når de er der understøtter aktiviteterne Miljømetropolens mål for de grønne om blå områder. Ophold i det grønne giver desuden større sundhed, tryghed og livskvalitet.

Vi oplever en stigende interesse – og mange henvendelser - rundt omkring i byen for at gå sammen og lave lokale haveprojekter og dyrke spiselige afgrøder.

Indhold

Projektets formål er

- at udvikle og afprøve en model for midlertidig overdragelse af byggegrunde i samarbejde med private grundejere. Brugsretten til byggegrundene kunne efter aftale med ejer gives midlertidigt til beboere eller foreninger med henblik på at etablere midlertidige storbyhaver.
- at etablere flere storbyhaver i samarbejde med områdeløft, lokale beboere og foreninger
- at etablere flere grønne partnerskaber

(se beskrivelse af tidligere gennemførte projekter i afsnittet om tidligere afsatte midler)

Resultatet vil være, at de forladte områder aktiveres midlertidigt, hvilket giver flere grønne områder. Samtidig inddrages borgerne i arbejdet med at gøre byen grønnere samt i udviklingen af deres lokalmiljø. Herved skabe sociale fællesskaber, den sociale interaktion øges og der skabes ejerskab og sammenhold i lokalmiljøet.

Storbyhaver og andre lokale grønne projekter kan være med til at skabe mere og anderledes byliv.

De økonomiske konsekvenser

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	Nej
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	Ja

Midlerne vil blive afsat gennem en pulje, hvor alle relevante projekter kan ansøge om midler samt som medfinansiering til projekter i kommunens lokale indsatser som områdefornyelsesprojekterne.

Erfaringerne fra allerede gennemførte projekter viser at der ikke er afledte serviceudgifter, da projekterne, driftes af de frivillige brugere, i forbindelse med storbyhaveprojekterne.

Table 1. Anlægsudgifter og afledte serviceudgifter

1.000 kr. – 2013 p/l	2013	2014	2015	2016	2017	*
<i>Anlæg:</i>	1.000					*
		2.000	2.000			
Anlægsudgifter i alt	1.000	2.000	2.000			
Heraf til KEjd						
<i>Afledte serviceudgifter:</i>						
- Vedligehold og drift						
Afledte serviceudgifter i alt						

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2013 ønskes givet som anlægsbevilling ved budgetårets start.

Afledte serviceudgifter vurderes og fremlægges i forbindelse med forprojektering af projekter.

I budgettet er indregnet lønmidler til ansættelse af en projektmedarbejder til administration, koordinering og formidling, ca. 0,5 mio. kr. pr. år.

Tidsangivelse

”Udsatte byområder og tomter” består af en række meget forskelligartede projekter, og har af samme årsag meget forskellig tidsplan.

Table 2. Tidsangivelse for anlægsprojekt

Anlægsaktivitet, Tidsangivelse	2013				2014				2015				2016			
	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv
- Forprojektering afsluttet			x													
- Udbud gennemført				x												
- Anlægsbevilling givet					x											
- Opførelse igangsat						x										
- Opførelse afsluttet							x	x								
- Facilitet ibrugtaget										x						

Risikovurdering i anlægsprojekter

Der vurderes at være en række risici i forbindelse med de foreslåede projekter.

- Typisk er udfordringerne i forbindelse med tomterne, dels at finde frem til ejeren af grunden og få deres accept af et midlertidigt haveprojekt på arealet.
- Ofte er jorden på tomterne, forurenet i større eller mindre grad. Alt efter forureningsgraden kan der være tale om en større økonomisk investering i et privat ejet areal, for at gøre tomten anvendeligt for rekreative aktiviteter som midlertidige storbyhaver.
- Der skal ofte indhentes en lang række forskellige tilladelser for at kunne omdanne tidligere industriområder til rekreativ anvendelse.
- Da tomterne er privatejet vil der som udgangspunkt være tale om tidsbegrænsede projekter, hvor arealet er til rådighed, inden det skal bebygges.
- I de projekter hvor der samarbejdes med en privat grundejer, vil der blive stillet krav om, at KK kan opnå aftale med grundejer om anvendelse af byggetomt i en minimumsperiode, før evt. oprensning og oprydning af jord foretages.
- Kommunen kan kun i begrænset omfang støtte investeringer i et privat areal. Der vil typisk være tale om et mindre tilskud til de enkelte projekter, som fx vil gå til etablering af plastkøreplader, så der etableres en barriere ml. forureningen og aktiviteterne på arealet. Det vil blive lagt vægt på sådanne billige muligheder, som kan genbruges i efterfølgende projekter.

Tidligere afsatte midler

Tabel 3. Afsatte midler på området i tidligere aftaler:

1.000 kr. (løbende p/l)	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Budgetaftale 2011:</i>					
4 anlægsprojekter gøres grønne i sundholmskvarteret*		5.000			
Frivilligheds og partnerskabs-projekter i Sundholmskvarterets områdeløft**	1.000	2.500			
Lokale grønne partnerskaber i samarbejde med byen***	1.000	500			
Afsatte midler i alt	2.000	8.000			
Heraf forbrugt	1.300	7.000			

* Bylivsstrategi Sundholmskvarteret (2010-75695) godkendt i borgerrepræsentationen 26. August 2010. Midlerne bruges til begrønning af anlægsprojekterne fx plantning af træer og etablering af LAR-bede. Anlægsarbejdet starter i juni 2012, og forventes at afsluttes i marts 2013.

** Der er etableret 2 grønne partnerskabsprojekter - en midlertidig byhave på Sundholm og en skole/køkkenhave på Amager Fælled Skole og igangsat lokale initiativer med fokus på at gøre kvarteret grønnere og understøtte det sociale fællesskab. Det har vist sig at være en mere langsom og tidskrævende proces end forventet at få etableret et samarbejde med frivillige borgere, institutioner, virksomheder o. lign. end forventet, hvilket også er grunden til at en del af projekterne først er startet op i foråret 2012.

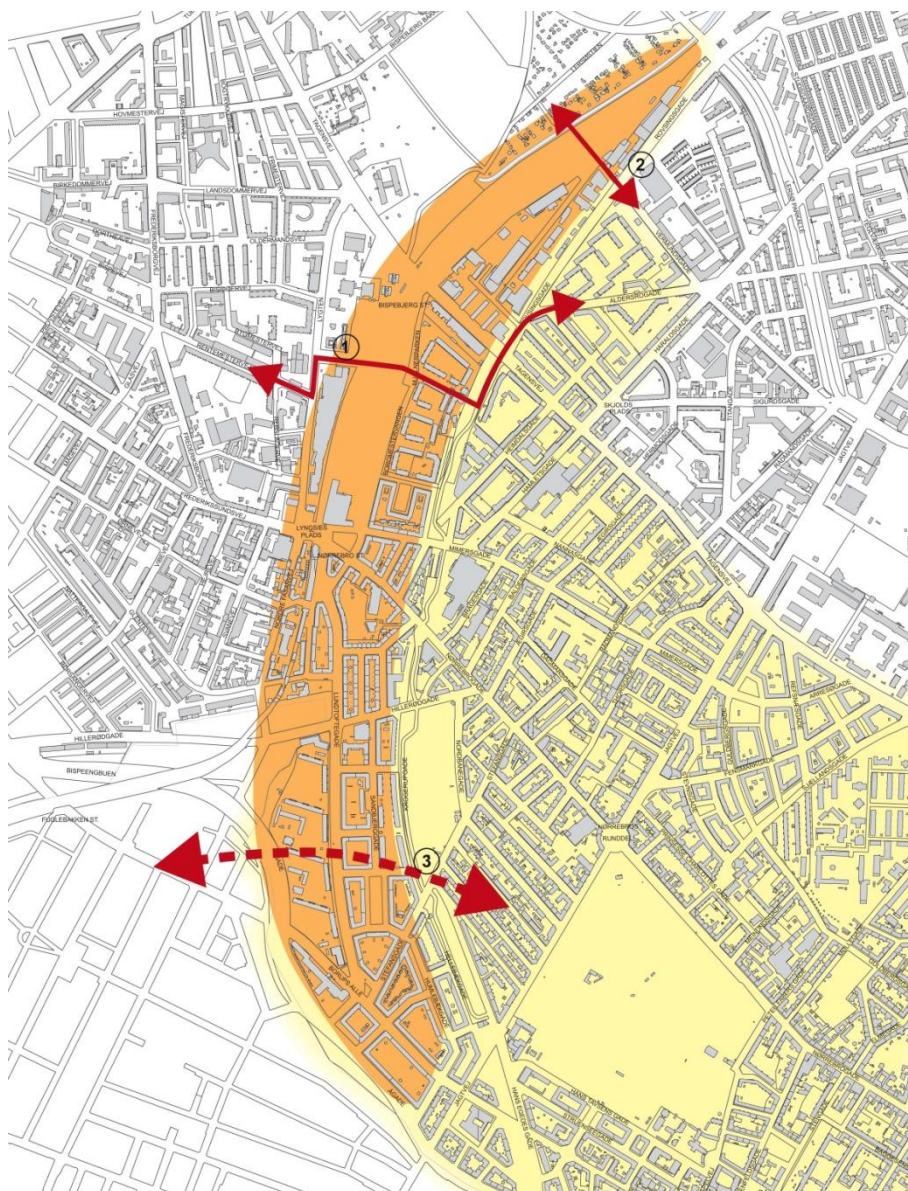
*** Der er gennemført 22 lokale grønne projekter i samarbejde med borgere, initiativgrupper, lokaludvalg, kunstnere, boligforeninger osv. for at gøre byen grønnere og styrke det lokale byliv. Etableret en midlertidig storbyhave på en privatejet tomt i Nordvest, der drives af frivillige i lokalområdet. I budgettet er indregnet lønmidler til ansættelse af en projektmedarbejder til administration, koordinering og formidling, ca. 0,5 mio. kr. pr. år.

Nørrebro - Flere forbindelser og nye byrum (TMF 133)

09-07-2012

Flere forbindelser og nye byrum med attraktive funktioner skal gøre Nørrebros bagkant til en forkant.

Sagsbehandler
Pernille Nørby

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	Nej
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	Ja

Baggrund

Nørrebro opleves i dag at have et udkantsområde, som fysisk ikke hænger sammen med den omkringliggende by og som har en række sociale udfordringer i forhold til tryghed, aktivitet og attraktivitet.

Området ligger langs de store trafikårer Ågade/Åboulevard og S-togslinjen på det ydre Nørrebro. I området ligger en række store boligbebyggelser, hvoraf tre er udpeget som særligt udsatte, samt andre stor-skala erhvervsbebyggelser. De store bebyggelser forstærker de trafikale barrierer og afgrænser Nørrebro mod Frederiksberg og

Bispebjerg/Nordvest, med en lang ”ryg”, der vender sig bort fra de omkringliggende byområder.

Arealet under Bispeengbuens

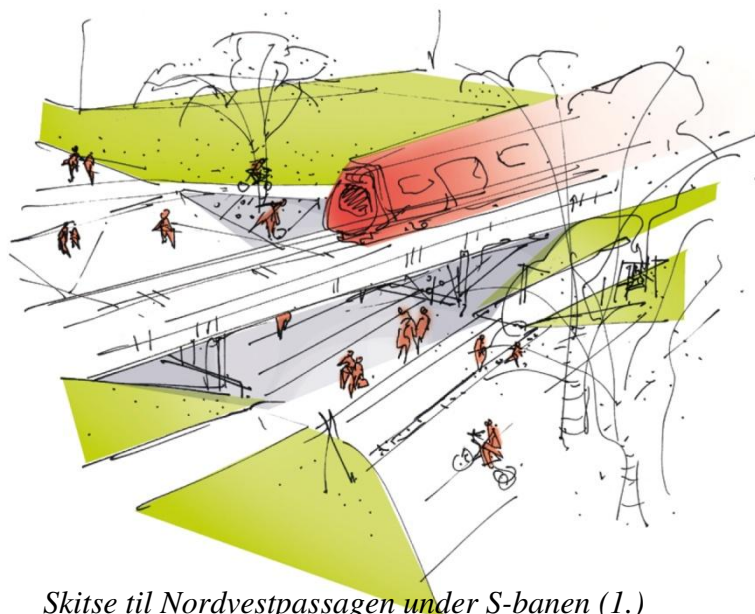

Den kommende aktivitetspark på DSB-arealet

Indhold

På baggrund af en fysisk analyse af det udsatte byområde på Nørrebro peges på to elementer, der skal til for at bryde områdets udkantsproblematik og gøre Nørrebros bagkant til en forkant:

- Flere trafikale forbindelser på tværs af ”ryggen”, der gør området til en naturlig del af byen og øger antallet af mennesker, der krydser gennem området.
- Nye, attraktive byrum, der inviterer til ophold og aktivitet både for lokale beboere og for borgere fra resten af København og Frederiksberg.

Skitse til Nordvestpassagen under S-banen (1.)

Tre nye forbindelser i 2013

Teknik- og Miljøforvaltningen har prioriteret at foreslå tre nye forbindelser til forhandlingerne om budget 2013.

1. Nordvestpassagen med forbindelser gennem Mjølnerparken og til Aldersrogadekvarteret.

Den nye aktivitetspark på DSB-arealet, som indvies i efteråret 2012 ligger som et bindeled mellem de udsatte områder Mjølnerparken,

Nordvestkvarteret og Aldersrogadekvarteret. Hvis der skabes bedre forbindelser til parken, vil den tiltrække borgerne fra naboområderne og binde de forskellige kvarterer sammen. Det vil højne bylivet i parken, styrke trygheden og fremme den bymæssige integration mellem Nørrebro og Bispebjerg/Nordvest. Der etableres en bred gennemlyst passage for cyklister og fodgængere under banen ved Fyrbødervej samt cykel- og fodgængerforbindelser der forbinder Mjølnerparken og Aldersrogadekvarteret med parken. Forbindelsen vil være en væsentlig forbedring af den grønne cykelrute som p.t. krydser Tagensvej og løber langs denne til Lersøparken. Forbindelse til kommende cykelsti på Rentemestervej vil ligeledes blive stærkt optimeret.

Nordvestpassagen blev fremlagt som budgetforslag til budget 2012 med et beløb på 17 mio. kr. Dette beløb havde ikke taget højde for anlæg af tilslutningsveje. Det aktuelle budgetønske omfatter disse tilslutninger og er derfor på 32,2 mio. kr.

* Budgetønsket vedr. Aldersrogade er også en del af Handlingsplan for Nørre Campus

2. Vermundsgade ønskes forlænget mod nord med en cykel- og gangforbindelse over Rovsingsgade og broforbindelse over DSB-arealeet til Lersøstien og videre til Bispebjerg Hospital. Den nye forbindelse understøtter sammenhængen mellem ydre Nørrebro og Bispebjerg herunder en række uddannelsesinstitutioner samt Rigshospitalet og Bispebjerg Hospital. * Budgetønsket er også en del af Handlingsplan for Nørre Campus
3. En cykel- og gangforbindelse gennem den almene bebyggelse ved Lundtoftegade. Boligområdet er et af Nørrebros fire udsatte boligområder, og klart det største. Bebyggelsen ligger som en lang kile mellem Ågade og Lundtoftegade og en ny forbindelse gennem området vil bidrage til at området integreres med resten af Nørrebro, og der skabes sammenhæng med området under Bispeengbuen, der er under udvikling i Frederiksberg Kommune og det attraktive område omkring Stefansgade og Jægersborggade. Forbindelsens forløb indenfor den almene bebyggelses område forventes finansieret af boligorganisationen og Københavns Kommune finansierer forbindelserne til det eksisterende cykelnet.

De økonomiske konsekvenser

Tabel 1. Anlægsudgifter og afledte serviceudgifter

1.000 kr. – 2013 p/l	2013	2014	2015	2016	*
<i>Anlæg:</i>					
Nordvestpassage under banen og forbindelse gennem DSB-arealeet og Mjølnerparken til Superkilen	1.700	30.500			1.700*
Forbindelse til Aldersrogadekvarteret	1.000	9.000			1.000*

Vermundsgade – Bispebjerg hospital	1.000	6.000	23.000		1.000*
Forbindelser ved Lundtoftegade	2.000				2.000*
Anlægsudgifter i alt	5.700	45.500	23.000		5.700*
<i>Afledte serviceudgifter:</i>					
<i>Forbindelse Aldersrogadekvarteret**</i>		250	250		
<i>Vermundsgade – Bispebjerg hospital**</i>		250	250		
<i>Forbindelser ved Lundtoftegade**</i>		250	250		
Afledte serviceudgifter i alt		750	750		

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2013 ønskes givet som anlægsbevilling ved budgetårets start.

** De endelige serviceudgifter kendes først når projektet er endeligt projekteret.

Tidsangivelse

Table 2. Tidsangivelse for anlægsprojekt

Anlægsaktivitet, Tidsangivelse	2013				2014				2015				2016			
	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv
- Forprojektering afsluttet			X													
- Udbud gennemført					X											
- Anlægsbevilling givet						X										
- Opførelse igangsat							X									
- Opførelse afsluttet									X							
- Facilitet ibrugtaget											X					

Risikovurdering i anlægsprojekter

Koordinering med andre projekter, trafikafvikling i anlægsperioden, øvrige anlægsarbejder i byen fx uforudsete ledninger, øgede anlægsudgifter som følge af stigende entreprenørpriser. Forbindelsen gennem bebyggelsen ved Lundtoftegade forudsætter endvidere en dialog med Frederiksberg Kommune.